

Riktlinjer för handläggning av ärenden för personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare
SN 2023/0154	2023-09-25	Socialnämnden	Avdelningschef vuxenavdelningen

Dokumentets syfte

Riktlinjer är en politiskt beslutad vägledning som anger ramarna för handlingsutrymmet gällande det specifika området som riktlinjerna gäller.

Dokumentet gäller för

Riktlinjer "*Riktlinjer för handläggning av ärenden för personer med riskbruk, skadligt bruk eller beroende*" gäller handläggning av ärenden för personer som har ett riskbruk, skadligt bruk och/eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar, från 20 år och uppåt i Danderyds kommun.

Innehåll

Inledning.....	3
Målgrupp	3
Biståndsbedömda insatser.....	3
Öppenvård	3
Heldygnsvård.....	4
Träningslägenhet/ bostad först.....	4
Social kontaktperson och sysselsättning.....	4
Serviceinsatser	4
Råd och stöd	4
Anhörigstöd	4
Våld i nära relationer	4
Samverkan	5
Lokalt samråd och samverkansöverenskommelse	5
Överenskommelse kontraktvårdsärenden	5
Lokal samverkansgrupp.....	5
Gemensam ärendedragning	5
Barn	6

Inledning

Handläggning gällande insatser till personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende styrs huvudsakligen av Socialtjänstlagen (2001:453) SoL, lagen om vård av missbrukare i vissa fall (1998:870) LVM, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen, annan gällande lagstiftning och föreskrifter, rättspraxis samt kommunens mål.

Handläggningen utgår även från Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende (2019), LVM- Handbok för socialtjänsten samt den överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och kommuner i Stockholms län som beskrivs i Samverkan kring personer med missbruk/beroende (2020).

Socialsekreterarna har tillgång till rutiner som ger detaljerad beskrivning av arbetsgången i olika ärendeprocesser. Juridisk kompetens med stöd och information om domar, lagkommentarer och analyser finns digitalt via upphandlat stöd.

I Danderyds kommuns delegationsordning beskrivs vem som är beslutsdelegat i myndighetsbeslut.

Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande följas upp, utvecklas och säkras.

Målgrupp

Målgruppen för dessa riktlinjer är personer i Danderyd från 20 år och uppåt som har ett riskbruk, skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel och spel om pengar.

Biståndsbedömda insatser

Av 5 kap 9 § SoL framgår det att socialnämnden skall aktivt sörja för att den enskilde får den hjälp och vård han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden ska i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Socialtjänstens verksamhet för vuxna med riskbruk, skadligt bruk och beroende innefattar information, rådgivning, vård och behandling.

Öppenvård

Socialsekreterare kan efter ansökan och behovsprövning bevilja behandling, stödande och motiverande insats hos behandlingsassistent via kommunens interna öppenvård. Om den interna öppenvården inte möter behovet kan extern öppenvård användas. Behandlingsmetoderna ska vara evidensbaserade.

Heldygnsvård

Om behovet av stöd eller behandling inte kan tillgodoses via den interna öppenvården kan insats i form av heldygnsvård på stödboende eller behandlingshem beviljas. Kommunen har ramavtal med ett flertal stödboenden och behandlingshem.

Träningslägenhet/ bostad först

Enligt Danderyds kommuns riktlinjer för handläggning av korttidskontrakt framgår det att en person som har haft en omfattande beroendeproblematik, och bedöms ha en stabil nykter- och drogfrihet, kan bli aktuell för korttidskontrakt i form av träningslägenhet. En träningslägenhet kan inte beviljas utan andra insatser från socialtjänsten. Det ska vara insatser som syftar till att den boende ska träna på att bo och klara sin vardag som förberedelse inför ett boende på den ordinarie bostadsmarknaden. Enbart bostadslöshet är inte skäl för att bevilja insatsen träningslägenhet. Insatsen träningslägenhet kan ses som en del i en vårdkedja av olika insatser enligt SoL och LVM.

Bostad först är en boendeform där personer med en långvarig och pågående beroendeproblematik och psykisk ohälsa erbjuds en lägenhet, till skillnad från träningslägenhet där pågående beroende inte tillåts. Grundtanken med bostad först är att med ett tryggt boende kan människor själva ta makten över sina liv utan att krav ställs om stabil nykter- och drogfrihet. Bostad först kan inte beviljas utan regelbunden kontakt med behandlingsassistent.

Social kontaktperson och sysselsättning

Social kontaktperson och sysselsättning utförs av externa utförare.

Serviceinsatser

Serviceinsatser erbjuds utan ett föreliggande myndighetsbeslut.

Råd och stöd

Vid oro eller fundering kring eget bruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar har kommuninvånare möjlighet att boka in sig på tre rådgivande samtal utan krav på registrering eller dokumentation i social journal. Bokning kan göras via e-tjänst på kommunens hemsida.

Anhörigstöd

Närstående till personer med ett riskbruk, skadligt bruk eller beroende kan få stöd via deltagande i anhöriggrupp som erbjuds regelbundet.

Närstående kan även boka in sig på ett rådgivande samtal via e-tjänst på kommunens hemsida.

Våld i nära relationer

I utredning efter inkommen ansökan ställs manualbaserade frågor om våld i nära relation för att upptäcka eventuell våldsutsatthet eller våldsutövande.

Framkommer uppgifter om våld i nära relation ska sökande få information om vilket stöd som finns att få. Vid indikation på våld ska handläggare för våld i nära relation konsulteras och finns det barn i familjen informeras familjeavdelningen.

Samverkan

Lokalt samråd och samverkansöverenskommelse

I kommunen finns ett lokalt samråd med tillhörande samverkansöverenskommelse som en del av en regional samverkanstruktur i Stockholms län. Företrädare från Socialförvaltningen, Beroendecentrum Stockholm, Psykiatri Nordväst, Prima Barn- och Vuxenpsykiatri AB, Arbetsförmedlingen Södra Roslagen, Försäkringskassan och Primärvården träffas fyra gånger per år. Parterna beslutar om gemensamma åtaganden, målsättningar, genomförande, uppföljning och utvärdering.

Syftet är att personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller skadligt bruk/beroende ska kunna delta i samhällslivet på samma villkor som andra. Vård och insatser ska bidra till att den enskilde bevarar och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, arbete och mellanmänniska relationer.

Målet är att den enskildes behov tillgodoses genom att vård och insatser är samordnade mellan parterna. Den enskilde ska inte riskera att hamna mellan parternas ansvarsområden och därför bli utan den hjälp som denne behöver.

Överenskommelse kontraktvårdsärenden

Skriftlig överenskommelse har tecknats mellan Frivården Stockholms län och Danderyds kommun gällande samverkan i kontraktvårdsärenden.

Lokal samverkansgrupp

Två gånger per år träffas representanter från socialförvaltningen, Täby Danderyd Vaxholm Åkersberga beroendemottagning och Aleris psykiatri Danderyd. Syftet är att föra ut och ta emot övergripande information och frågor rörande samverkan.

Var 14:e dag äger samverkansmöte rum mellan socialsekreterare på Vuxenavdelningen och sjuksköterska på Täby Danderyd Vaxholms Åkersberga beroendemottagning. Syftet är att samarbeta i gemensamma klient/patientärenden i de fall samtycke lämnats från den enskilde.

Gemensam ärendedragning

Socialförvaltningen har regelbundna gemensamma ärendedragningar med möjlighet att samverka förvaltningsövergripande i ärenden aktuella på flera verksamheter inom socialförvaltningen.

Barn

Om inkommen orosanmälan avser en vuxen person med minderåriga barn träffar medarbetare från Vuxenavdelningen och Familjeavdelningen föräldrarna eller vårdnadshavare på ett gemensamt första möte.